

נר לדוד - גליון 77 כ"ח באדר תשפ"ג

אם בישראל

– היא היתה גדולה?

זוהי שאלה נועזת ביותר, שכן אלפי תלמידותיה תתחלחלנה למשמע שאלה זו, אולם בכל זאת יש להעמיד אותה.

ויש לענות עליה בפשטות גמורה. לא! היא כלל לא היתה אשה גדולה. היא היתה אם, אם יהודיה. ושם הספר "אם בישראל" יש לו נימה פרזולוגית. היא פשוט "אם", אולם במובן הרחב והעמוק ביותר של המלה הגדולה הזו.

– האם היהודיה.

בין קמטי הפנים של אמי ראיתי את עצמי ואת ייסורי, היא נשאה על גבה לא רק את עתידי אלא את כל רטטי הנפש הצעירה של בנה היחיד, ובשעה שהיא בכתה, ואמי בכתה הרבה מאד, ידעתי כי תחת קליפת הבכי היא חובקת אותי, את בנה, משום שהיא חששה שמא יבולע לו בשעה שאבוא פנים אל פנים בקרב עם החיים.

היא שרה לי שירים, לא שירי ערש, את אלה אינני זוכר, אולם היא החדירה בלבי את השירה היהודית, על התוגה והצער החבוי בה תמיד, ובשעה שהיא שרה לי, נדמה היה לי שכל העם היהודי שר למעני.

חריקת מיטתי השבורה, זמזום הזכובים, רשרוש התבן במזרון עליו ישנתי שנים רבות, נקישת הדלת העצבנית בהליכתו ובחזרתו של אבא מן העבודה – היא שרה לי. ומאז אני שומע תמיד את קול האם היהודיה, בעת חוליי ובשמחתי, בעת נדודי על פני תבל ובעת יסורי הגלות והמחנות –

והשיר הוא בן מילה אחת ויחידה:

– בני!

ושרה שנירר מצאה את המילה היחידה הזאת, אלא שהיא פיצלה אותה ונתנה לכל בת יהודיה באשר היא שם, והבת הזאת שראתה את אמא שלה נוצצת ומבריקה, שמעה פתאום את המילה שהיא חיכתה לה כאשר יכולה לחלום נערה צעירה, והבת שלא שמעה את המילה הזאת בבית הוריה, הלכה מוקסמת לקראת האם שנתגלתה לפניה בכל הדרה.

בס"ד

השבוע חל יום השנה לפטירתה של מרת שרה שנירר ע"ה מייסדת תנועת "בית יעקב", שבעוז רוחה ובמו ידיה הסיטה את ספינת היהדות ופילסה לה דרך חדשה שהעמידה ומעמידה עד היום אלפי אלפים של בנות ישראל בדרך ישראל סבא.

בשנת תשט"ו, במלאות עשרים שנה לפטירתה יצא לאור בהוצאת "נצח" סדרת ספרים בשם "אם בישראל" ובהם ליקוט ממכתביה הרבים אותם כתבה לתלמידותיה, ומאמרים אותם פרסמה בעתונות אותה התקופה.

את הספר סקר הסופר ר' דוד זריצקי לטובת העיתון "המודיע", ואת רשמיו העלה על גבי הגליון.

המאמר, המלווה גם בנימה אישית הנזכרת בערגה באהבת אמו שלו, פותח את גליוננו.

ובאותו ענין, הבאנו גם את מאמרו בשבח עוצמתה של האם היהודיה, הממלאת את ייעודה המקורי, כפי רצון הבורא יתברך, ואשר יודעת להתרומם מעל החושך הרעיוני האופף את העולם המתירני שהפך את היוצרות על פניהם.

מאמר זה הופיע ב"ספר היובל" שיצא לאור לרגל מלאות 25 שנה לסמינר בית יעקב בתל אביב שנוסד על ידי הרב מאיר שצ'רנסקי ז"ל. במאמר משבח הסופר את תנועת "בית יעקב" שהצליחה ומצליחה לחנך את בנותיה כנגד הזרם, לתורה ויראת שמים, ולהכין אותם לתפקידן הנעלה – להיות "אם בישראל".

בברכה

מערכת "נר לדוד"

יש לרכז בתוך הנפש שלנו את כל האמהות שהקב"ה נתן לאם שלנו, יש לצבור את מהות הדמעה, את העיקר שבשמחה, את הרוך שבליטוף, את היופי שברעננות החיים הצעירים המחפשים חלום שאולי ישנו – ואת הכל ביחד להכניס לתוך המילה הזאת:

- בתי - -

ואז תבאנה כולן, מקראקא ומוורשה, מוינה ומתל אביב מניו יורק ומירושלים, הן תבאנה כאשר באה השמש כל בוקר והליל כל ערב, משום שזה חוק אלוקי כי הבת הולכת אחרי האם.

- אלא שהאם צריכה להיות אם יהודיה כדבעי למיהוי.

ושרה שנירר היתה כזו.

היא היתה סופרת?

- לא. היא לא היתה סופרת כלל וכלל.

ובכל זאת כאשר קבלתי את המכתבים של אמא שלי, שורות עקומות, המלים רכבו אחת על גבי השניה, והיו אלה מכתבים קצרים מאד, "מה שלומך, שמור על עצמך, תעטוף את צוארך לבל תצטנן" וכו', כאשר כותבת אם לבנה בישיבה. ובכל זאת קראתי את מכתבי אמי פעם, פעמיים ושלוש, ואלמלא המחנות, היו נמצאים אצלי עד היום. זוהי ספרות אימהית שאין סופר בעולם שיזכה להתעלות לדרגת כתיבה כזו, ואין מעוף של משורר שיוכל להשיג את היופי של פשטותה ואת החרון שהיה נוטף בעקמימות שורותיה של אמא.

- למה לה לשרה שנירר להיות סופרת, והיא אם.

משום כך היא כותבת מכתבים פשוטים מאד – "בת ישראל, את נועדת מטבע בריאתך להיות לסמל לתכלית האנושית. בהתנהגותך ובכל מעשיך עליך להוכיח את היעוד האנושי הנשגב, להיות עבד ה'. האם תאמרי להמיר את כל זה תמורת רווח של מה בכך? האם תמכרי את אוצר הרוח של עמך – שלמענו עלו אבותייך על המוקד במחיר הזעום של התועלת? האם מאמינה את בתועלת ובברכה שתצמח לך ממעשה

זה? התוכל לבוא ברכה מתוך קללה?" - -

דברים פשוטים בהחלט.

כשפוגש אתכם אדם בשוק ושואל בשלומכם, אינכם מרגישים כלום, אולם כשאמכם שואלת בשלומכם אתם מרגישים רטט בלב, הלא כן? והרי שניהם אומרים אותם המילים?

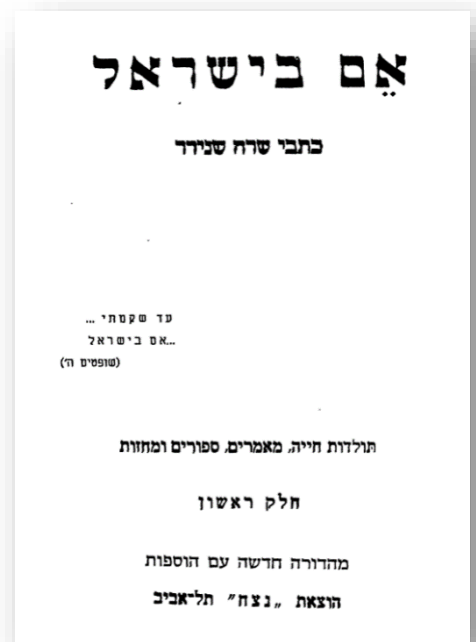
שרה שנירר כתבה מכתבים ומאמרים, הם פורסמו ב"בית יעקב" ובעתונים אחרים, הם הוקראו בפומבי על ידי רבים, אולם מי שקרא את מאמריה לא רצה לקרוא את יופי השורות ואת חן המילים, הוא או היא רצו פשוט לשמוע שוב את קול האמא שלהם.

- והם שמעו.

ומשום כך היא נשארה לדורי דורות:

- שרה שנירר!

בלי כחל ושרק.

תשורה יפה לנוער שלנו הגישה הוצאת "נצח". טוב עשתה ההוצאה שמסרה את הטיפול והתרגום לידי מורות "בית יעקב" בראשות הניה אלטר, אחת המורות המעניינות של בית ישראל בירושלים, כי רק מורות בית יעקב המרגישות יותר ממשהו אחר את זוהר דמותה של שרה שנירר, ואשר חונכו בעצמן ומחנכות דור צעיר על ברכי האם הפשוטה והגדולה הזו – יודעות להעריך את שרה שנירר, ומכל שורה נראית האהבה והמסירות למורתן הגדולה. רטט האהבה ממלא כל דף.

מיומנה של שרה שנירר המופיע אף הוא בספר משתקפת דמותה האמהית, מלאת האהבה המשתפכת על גדות הנפש, דמות אם יהודיה אשר כל תלמידת בית יעקב היא בתה, וכל יהודי הוא אחיה האמיתי.

אי אפשר בשום אופן למסור במאמר קצר את היופי שבפשטות בין במכתביה ובין ביומנה, כשם שאי אפשר למסור את תוכן אהבתה של האם לבנה, יש צורך לעבור בעיון על כל שלשת הכרכים כדי ללמוד את תפקיד האם שלנו בימינו. וחוב קדוש מוטל על כל אם, שתקרא את המכתבים והמאמרים כדי לשנן את תמציתן לילדותיה, חובה מוטלת בעיקר על כל מורה בבית יעקב להקריא את המכתבים והמאמרים בפני תלמידותיה, ואם ידבק לכל הפחות קורטוב מן האהבה הנסוכה בהם, ואם יחדור ניצוץ אחד מהלהב הגדול שהוצת על ידה בלבבות הנערות הצעירות העומדות על פרשת הדרכים ושומרות את הגחלת בשביל העם כולו – הרי דבר גדול יעשה בישראל.

בטוחני, כי הנוער שלנו יזכור לשבח את הוצאת נצח עבור המתנה הטובה שהגישה לו.

המודיע. ל' ניסן תשט"ו

הבת, האשה והאם

א

שלוש נשים הן: הבת, האשה והאם.

— מאי קא משמע לן בת? מצד אחד: חלק אינטגרלי של הבית. הקשר בין הבת להורים יותר הדוק הוא משל הבן, כאן היא צופיה הליכות ביתה להבא.

בת – זה חלום יותר רוחני מאשר בן, תקוות בעלת כנפיים יותר ארוכות מאשר תקוותיו של בן. זהו צליל דק מן הדק, של רגשות, רוח ועדינות.

הבת קשורה ברוב המקרים לאבא משום שאמא נמצאת בקרבה. משום שהיא עצמה – אמא קטנה, עתים אמא של הבובה ועתים של האח-האחות הקטנים, של סמרטוט מרופש או רק בהזיה. אמא כזאת לובשת ופושטת צורה. כמו האם האמיתית היא צורחת או נאנחת, מרביצה או נושקת.

לפיכך, הבת מחפשת אצל אבא את הצד השני של הבית, את זאת שאין היא מרגישה בתוך עצמה. הוא – האב, לגבה – העולם הגדול.

ילדה בת שמונה אמרה לי פעם, לאחר שהסתכלה באביה נמוך הקומה – אבא שלי קטן משום שאני קטנה וגם כל העולם קטן...

אצל הבת – האבא זה העולם מחוץ לבית, האם זה הבית האופף אותה, מיוחד מכל בית אחר. ומשום שבת קשורה לבית יותר מאשר בן, לפיכך נשארת הבת קשורה לבית הוריה אף לאחר נשואיה, משום שהיא רואה בביתה את ההמשך מבית אמא, ואחר כך משהיא נמצאת בד' אמותיה שחלמה עליהן, היא מוצאת יותר ויותר פינות נידחות בפנימיות נפשה, בהן נתקלה בהיותה קטנה אצל אמא ולא הבינה משמעותן.

בהרבה מאד מקרים מתחזק הקשר בין האם לבתה אחרי הנשואין וזאת לא רק משום שכעת יש לשתי הנשים בעיות משותפות משלהן או משום שהאמא יודעת לפתור בעיות נשיות והאב לא, אלא, ואולי בעיקר – משום שרק כעת היא מבינה את אמא ורק כעת היא נזכרת בדמעות שזלזלה בהן לפנים, באנחה שנשארה תמוהה בעיניה מול הליכות בית או הלכי-נפש שבהיותה בת "נשבעה" לא להיזקק להן.

אין זה הערכה או כבוד, 'אמא' זהו אספקט אחר לגמרי. זוהי אותה המציאות שלבשה תלבושתה של האם. כמובן, נמצאים פה ושם ניואנסים שונים, לטובה או לרעה, סטיות הנובעות מבחינת "כשם שפרצופיהן וכו'", אולם הסטיות הללו הן המתגלות על פני המים למטה. בעומק הנפש נשארת הבת כפי שהיא היתה בעודנה ילדותית – חלק מאמא.

— והבת משתלבת בתוך האשה.

השתלבות זו אינה באה מאליה, כפי שאנו רגילים לראות. בזמן קצר מזדקרת מן הבת – האשה, ואנו חושבים, כי זהו תהליך טבעי הקשור רק במומנטים פיזיולוגיים וכו', ולא כי, יש רגע של משבר נפשי, הרגע הזה נמשך לפעמים חודש, חודשיים ועתים גם שנה שלמה. אולם, יש והוא נמשך רק דקה אחת, מעין הפיכת עולם קטן. אצל כמה וכמה בנות עלולה הפיכה זו לבוא לאחר עיקול מחשבות הגון, שנבדק קימעא קימעא עד שמגיע לידי ההפיכה, אבל אחרות באה היא כהלם על הראש הצעיר, דחוס הדמיונות וההזיות. הראש מתפקע מבעיות, שכל־כולן זנב של חתול ישאן, אלא שהעולם הקטן הזה של הבת המתבגרת הורה עולם יותר רחב, מקיף, נוקשה ורב גווני, ובשעה שבאה ההפיכה והעולם הקטן של הבת מתפורר או מתהפך כשרגליו למעלה – כבר מוכן ומזומן העולם השני – עולמה של האשה.

— תאמרו: המשך. אולי כן ואולי גם לא.

יש והולד הוא המשך עולמה של האם ויש והוא ההיפך הגמור. הכל כפי שנתקבל במוחה הקטן של הבת. ומשום כך ישנן בנות שאינן מרגישות כלל, מבחינה רוחנית כמובן, כיצד הולך ומקטין עולמן ונזרע העולם החדש. הן פוסעות על חוט שערה זו המתווה גבול בין שני העולמות – מבלי לדעת כי נסתיימה תקופה גדולה עתירת נכסים ורווית כיסופין, עטורה הילה של אור מבהיק דחוסת חידוש. ומלאה פלאי פלאים. ישנן בנות המרגישות כיצד כובש עולם האשה את עולם הבת והן תוהות בחללו של העולם החדש ועד שהן מתמצאות בו – עוברת לפעמים תקופה די ממושכת. שפרקיה מלווים כאב וצער בלתי מובן.

משהגיע עולמה של האשה לכלל שלימות, והיא, איפוא, אשה, מתגלית מיד ה"הא" שבאשה, היינו החלק השני של השותפות האלוקית שהוטבעה עם יצירתה. החלק המשלים, המשלים מבחינה גופנית ועוד יותר מבחינה רוחנית, כי ההרמוניה הנוצרת משילוב שתי האותיות שבאיש ובאשה – היא ההרמוניה האלוקית. והרמוניה אלוקית זאת שמצאה את מקומה דוקא בצירוף שני בני-אדם אלה איננה מתחילה ב"שלוש בית" ואינה מסתיימת ב"אהבה", היא התחילה ביצירת עולם שלם, עצמאי, מבוסס על אותה ההרמוניה האלוקית שאנו מוצאים בשילוב כל הנבראים במערכה אחת של יצירה אלוקית, ואינה

מסתיימת לעולם. היא אינה מסתיימת אף לאחר מיתה כי גם אז מקבלים שניהם כנוי אחר – הם אינם פנויים עולמית.

האשה מרגישה זאת יותר מן האיש. דוקא משום שעליה הוטל התפקיד להשלים את אשר חסר לאיש, היא המרפאת את הפצעים הביתיים, היא המנחמת, המוצאת תמיד את המלה הטובה, היא הראשונה המרגישה סדק בבנין הבית, אשתו זו ביתו, וזוהי סיבת ההפלגה בחז"ל על "אשה רעה" כיון שהיא הממונה על ההרמוניה, היוצקת את השמן בגלגלי המכונה המסובכת הנקראת "חיים", כיון שהיא משלימה את החסר לאיש, הרי בהעדר כל אלה העקרונות החיוניים בחיי המשפחה, אינם. הגיהנום גרוע מזה.

בתקופתנו מרבים מאד לדבר על "עולמה של האשה". כאילו באמת יש לה עולם משלה. זהו סילוף עובדות שהוא לפי עניות דעתי תוצאה של השקפת עולם מסורסת, חמדנית ותאוותנית. מבחינה פיזיולוגית – כמובן שעולמה של האשה יש לו בעיות משלו, אולם הבנת העולם שלנו אינה מטפלת בבעיות אלה שהן שניות במעלה. עולמה של האשה לפי מושגנו והבנתנו – הוא המחצית השנייה המשלמת של עולמו של האיש. אותן הבעיות ואותן התקוות. אותה הכמיהה ואותה המגמה. זהו עולם המקפל את כל העולמות שהאדם חייב לבנות לעצמו ולדאוג להמשך קיומם גם אם הוא יסתלק מן העולם הזה. כל אחד מבני הזוג פועל לפי תכונותיו ולפי כוחות נפשיים שניתנו לו – אולם באותה המסגרת ומתוך אותה הגישה.

כי עולמו של ה"יוד" מוכרח שישתלב לתוך עולמה של ה"הא". אחרת הם שני חצאי עולמות. וחצי עולם אינו חציו של עולם שלם – אלא גברא קטילא.

שילוב שני עולמות אלה מוליד את שיא היצירה האלוקית: את האם! כל השירים, הסיפורים, המשלים, הפילוסופיה וצורות אחרות של ספרות, אמנות ומדע – שהריקו את כל כליהם בשבחה של האם – עדיין לא גילו טפח מן הריכוז של האהבה, המסירות, ההקרבה העצמית. ההבנה, והנפשיות שבמושג "אם".

וגם אנו לא נשתדל לעשות זאת.

נאמר רק, כי המושג "אם" מן ההכרח שיגלה לנו יצירה אלוקית מהי. ללא מושג זה אי אפשר היה להשיג פירושה של אהבה עמוקה, של מסירות נפש למען גוף שני, של אהבה שאינה תלויה בדבר מלבד הרצון האלוקי שאם אוהבת מצד היותה אם, ושל כוונות מתמדת להקריב נפשה למען ילדה – שאלמלא נתקלנו בה יום יום, לא היינו מעלים על דעתנו אפשרות כזאת.

אשה שנהיית לאם הופכת לבריה חדשה. קרני הוד בלתי נראים אולם מורגשים בוקעים מאישיותה, מאותו רגע בו משמיע הולד צריחתו הראשונה. אצל האם מתגלם האדם בכל אפשרויותיו המקיפות. כאן רואים אנו כמה אהבה חבויה בפנימיותו של האדם – שאינה מנוצלת, כמה אורך רוח והבנה מקופלים ביצור הזה. כי אם אנו מקבלים זאת כדבר פשוט אצל האם, הרי זה משום שרגילים אנו לתופעה יומיומית זו, אולם קרוב לודאי שמידת אהבה, אורך רוח והבנה נמצאת אצל כל אדם באותה מדה אלא או שהוא אינו מנצלה או מתוך שהמדות הרעות כיסו מידות טובות אלה עד שהאדם בעצמו אינו יודע היכן הן.

סבלה של אם גדול מאד הוא. היא מתייסרת בחוסר שינה, בעבודת פרך, בפחד מתמיד מכל מחלה גדולה וקטנה שהילדים בגיל רך לוקים בהן, היא מכלה את נפשה ועיניה לראות את הילד מחייך, יושב, מתהלך, ומדבר. אולם יסורים אלה – עונג הם. עם כל הפרדוקסליות שבדבר, הרי היא נהנית מסבל זה. בזקנתה היא נזכרת בשנים אלה כעל שנותיה המאושרות ביותר.

מן האם חייבים אנו ללמוד מהם יסורי אהבה שכה הפליגו חז"ל בשבחם ושאונו בעלי מוח התרנגולת איננו מבינים כיצד אפשר לאהוב יסורים וכיצד אפשר לשמוח בשעה שסורקים את בשרנו במסרקות של ברזל.

צאו ולמדו מן האם!

מן האם אפשר ללמוד כי אהבה אינה צריכה שתהיה תלויה ביופי, בכשרון או בדבר אחר היוצא מגדר הרגיל. אם אוהבת את בנה המכוער, הנכה, האלם. להיפך, במקרים אלה מכפילה האם את אהבתה ומסירותה. מכאן – שאהבה אמיתית, היינו, אהבה המצווה עלינו על ידי השי"ת – חייבת להיות מקורית ביותר. אינה תלויה בשום גורם אחר מלבד אשר בדבר שהקב"ה מצווה עלינו לאהבו.

ב

אלו הן הבנות, הנשים והאמהות המקוריות, שאינן שחקניות ולא סילפו את דמותן האמיתית. אלו הן בנות שיש להן אב ואם ואינן בועטות בהם. נשים יהודעות תפקידן – להשלים את החסר בכל מקום. לאחות קרעים ולהחדיר אהבה. אמהות – כפי שהן יצאו מגן העדן בעטיו של החטא והלכו לעולם זה עמוסות מלאי של אהבה אלוקית על מנת לזורעה על פני כל הארץ.

כיום מלאים הבתים בנות שחלומן רחוק מלהיות רוחני, ואשר תקוותן להיות אשה שכל תפקידה מצטמצם בהבלטת הנשיות, בגירוי ובצבעוניות שבחטא. אין היא נושאת בחובה את האם מילדותה. היא עושה כל המאמצים לגנוב חלקים גדולים מן האמהות שבה ולהעבירם לאשה שבה. הבית הוא מלון בו אוכלים שותים ולנים – אולם אין זה ביתה ואין היא מוכנה לנהל בית בצורה כזאת.

האשה של היום מכניסה כל נשמתה בגופה ואת גופה לחלון הראווה. הראש עטוף שמלות והמוח נחתך לפי הגזרה האחרונה. עולם הבת ועולם האשה – חד הוא, כיון שהבת בגיל צעיר כבר משתוקקת להיות אשה – ללא תפקידים. במקום להשלים – האשה מחסרת, פוצעת ומערערת שיווי המשקל, מעצבנת וששה לחטא. היא אינה מתאוה להיות אם משום שהיא זקוקה למתנת האהבה שניתן לה – לעצמה, לצרכיה האישיים. משום שאצלה סבל בגין הילדים – הוא סבל פשוט. יסורים שאין צורך בהם.

היא מסרבת להיות אם משום שזה מחייב, מטיל חובות, והיא מוותרת על הזכויות ובלבד לא לקבל את החובות.

מובן מאליו, כי לעת זקנתה לא יהא בידה כלום. לא זכרונות של אושר ולא "חוטרא בידה". לא יהא מי שילטף את שערותיה הלבנות ויזיל דמעה על קברה הבודד, והקבר יהיה קבר של בשר ולא של אם – אולם היא אינה חושבת על כך כעת, בשעה שהיא מעדיפה את הנשיות שבה על האמהות.

לגבי אשה כזאת המושג "אם" זהה עם חיתולים וסרחון, נדודי שינה ואנדרלמוסיה בבית, ויתור על בית קפה וקולנוע. וכשהיא מניחה על כף המאזנים את חיוכו הראשון של התינוק מצד אחד – ומצד השני את החיתולים והצווחות – מכריעים החיתולים...

הנה כי כן נוצרו שלש בריות חדשות: בת שאינה מספיקה להיות בת והרי היא כבר אשה, אשה שאינה מספיקה להיות גם אדם, ואם ששרשיה אינם יונקים מהאמהות המקורית אלא מן המקרה ומן ההכרח. שלשת היצורים הללו לא נבראו מעצמם. הם פרי באושים של תקופתנו חסרת החינוך או יותר נכון, לקויה בחינוך קלוקל שהוא יותר גרוע מאשר חוסר חינוך.

משום כן, כה רבה גאוותנו על הבנות, הנשים והאמהות שלנו חניכות "בית יעקב".

הבנות הצעירות שעברו את סף סמינר "בית יעקב" לפני 25 שנה, הן כיום אמהות, העומדות על סף הסבתיות. אין ספק כי בשעה שדרכה רגלן הקטנה על סף בית הספר בפעם הראשונה, קיננה בלבן אותה הזיית האשליה המקננת בלב כל ילדונת, כי הרי יצר לב האדם רע מנעוריו. כיצד עלה בידי "בית יעקב" לשרש את הרע, לטייב את הקרקע ולהצמיח פרי הלולים? כיצד אפשרו לבת שבבית למצוא את מקומה ברמ"ח אבריה ובתרפ"ט מחשבותיה של האשה הקטנה אשר בבית, וכיצד אפשרו לבת הקטנה להשתזר לחיי האשה היהודית מבלי לטנף את הרגלים בצחנת הרחוב המטופש בריפוש. וכיצד הושיבו שוב את

האשה על כס המלוכה שהוכן מששת ימי בראשית לאם בישראל והיא שמחה בחיתולים יותר מאשר המגונדרת שמחה על רדיד משובץ יהלומים, וליל נדודים בגין ילדה מהנה אותה יותר מאשר ליל ריקודים בבית קפה?

— אומרים: גטו רוחני! היינו: גרביים ארוכים, שרוולים ארוכים, מסגרת חשוקה סייגים וגדרים.

אין הם אלא דברי הבאי.

כי קירות הבית אינם מכירים בחשוקי ברזל של סייגים וגדרים החמורים ביותר, פנימיות הלב אינה ניתנת להיסגר בעזרת לחץ חיצוני, אפשר לסגור את העיניים באשמורות ולא לראות את הגשמיות שברפש, אולם את הרפש עצמו אפשר ואפשר לראות גם כשסוגרים את העיניים – אם רק רוצים בכך.

"בית יעקב" חינך את הבנות לא לראות זוהמא אף בעינים פתוחות. הן עוברות על פני הלכלוך ואף רשרוש השמלה אינו נוגע בו. הן אינן רוצות לראות דברים שאינם טהורים, אין להן הנאה מדברים של גועל נפש. "הן עם לבדד ישכון, ובגויים לא יתחשב..." בתוך הגויות עמנו בודד. בודד בגאוותו האקסקלוסיבית, בודד בצניעותו היהודית, בודד בטהרתו הטהורה כטל הבוקר, בודד ביעודו הדגול.

"בית יעקב" חינך לבדידות זו מכוח שרשרת הבדידות שניתנה לנו במתנה מהר סיני. הוא לא חידש כלום, אלא לקח את הצניעות שנדחקה לקרן זוית והלביש את חניכותיו, לקח את האור שטרם הוכה בסנוורים ואשר התגלגל תחת רגלי ה"רוקנרוליסטים" או ה"טנגואיסטים" ועיטר בו את ראש האמהות שלנו, חניכות "בית יעקב".

וראו! בין אלפי נשים ובנות המתהלכות בחוצותינו, אפשר להכירן על פי האור העוטר אותן. בין מיליוני מבטים שהנך נתקל בהם בהלוך, יוצא דופן מבט צנוע זה שכל החלאת המסתובבת בשווקי המאה העשרים נרתעת ממנו ועוד יותר מתנוצץ הזהב כשהוא מוקף בדיל. יחוד של אם תורתית שכבר אינו בנמצא כלל בשכבות אחרות של העם – מלווה אותך. אם שבעיניה דמעות, אנחתה כאב, ושמחתה אושר. אם אשר אינה מוכרת את ילדה תמורת גזרתה ואשר אינה מוותרת על דמעות אם ועל ליל נדודים. הרואה את יעודה כאשר תראה השמש בסיבובה הנצחי, כאשר יפכה המעיין תמיד את מימיו וכאשר לא תפסיק האדמה מלהוליד ולגדל ולטפח את עולמו של הקב"ה.

ואם קיים עדיין אושר יהודי. ואם מוצאים עדיין פינה ובה מבט נצחי – תורשת דורות קדומים ובה אהבה טהורה, שלוה, מפכה ומרעננת תמיד, אהבה התלויה בדבר אחד – באהבה עצמה, שרשית ובלתי מתעתעת. ואם מוצאים אנו בית ובו תפילה משותפת ובקשות רבות והן אחת, ויעוד משותף, ותקוות אחידות, ואם מוצאים אנו שני זוגות עיניים המורמות אל על באותו רגע ומתחננות אותה תחינה והתפילה נכנסת לאותו שער ומזהירה כזוהר הרקיע...

הרי זה משום ש"בית יעקב" לא הכזיב.

הוא מילא באמונה את שליחותו.

ספר היוכל ה-25 לסמינר בית יעקב תל אביב. תשכ"א